CETINJE DOMAĆIN PETOGA CETINJSKOG FORUMA – FORCE26: „IZVAN GRANICA – GEOPOLITIKA, LJUDSKA PRAVA I LIDERSTVO U (NE)POVEZANOM SVIJETU“

Cetinje **će 11. i 12. novembra** biti domaćin **petoga Cetinjskog foruma – FORCE26**, međunarodne konferencije pod nazivom „Izvan granica – Geopolitika, ljudska prava i liderstvo u (ne)povezanom svijetu“. Forum će okupiti brojne domaće i međunarodne stručnjake iz političke, akademske, diplomatske i medijske zajednice, koji će kroz deset tematskih panela I prateći specijalni program otvoriti raspravu o ključnim političkim, društvenim i bezbjednosnim izazovima savremenoga svijeta, s posebnim osvrtom na Evropu i Zapadni Balkan.

U susret ovogodišnjem Forumu, **10. novembra u Vladinom domu na Cetinju s početkom u 19 časova** biće održan svečani plenum posvećen 20. godišnjici obnove crnogorske nezavisnosti. O ovoj značajnoj istorijskoj temi govoriće bivši predśednici i premijeri Crne Gore **Milo Đukanović** i **Filip Vujanović**, **Borislav Banović**, član crnogorskoga tima za pregovore sa Srbijom i EU u predreferendumskom periodu, poslanik u Skupštini CG, i ambasador, kao i **Miroslav Lajčák**, specijalni izaslanik Evropske unije za crnogorski referendum 2006. godine. Uvodno izlaganje održaće **Aleksandar Radoman**, dekan Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, a moderatorka će biti **Jasmina Tatar Anđelić** sa Univerziteta Crne Gore.

Forum će biti svečano otvoren 11. novembra u 9:30 časova, kada će prisutne pozdraviti **Nikola Đurašković**, gradonačelnik Prijestonice Cetinje i **Boban Batrićević**, izvršni coordinator Cetinjskoga foruma. Svečano otvaranje moderiraće **Ivana Rondović** sa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost.

Prvoga radnog dana, **11. novembra**, rasprave će biti usmjerene na evropska geopolitička previranja, evropske integracije i postkonfliktna društva, položaj malih država u multipolarnom svijetu, savremene bezbjednosne izazove i evropsku budućnost Zapadnoga Balkana. Među učesnicima ovih panela biće **Tomáš Petříček**, nekadašnji ministar vanjskih poslova Češke Republike, **Vesna Pusić**, nekadašnja ministarka vanjskih poslova Hrvatske, **Miroslav Lajčák**, **Jacques Rupnik**, profesor na Sciences Po iz Pariza, Jakub Klepal, izvršni direktor Foruma 2000 iz Praga, **Borko Stefanović** političar iz Srbije, **Maksym Loharzhevskyi**, potpredśednik Evropskoga parlamenta mladih Ukrajine te brojni drugi regionalni i međunarodni eksperti.

Posebna pažnja biće posvećena bezbjednosnim izazovima i promjenama u međunarodnim odnosima, kao i perspektivama mladih istraživača o demokratiji i bezbjednosti u Evropi o kojima će govoriti mladi lideri i istraživači iz Sjedinjenih Američkih Država, EU i zemalja regiona.

Program prvoga dana biće upotpunjen posebnim razgovorom s advokatom **Veselinom Radulovićem** pod nazivom „Kad branilac postane meta“, posvećenim temi represije crnogorskih vlasti prema kritičarima, kao i promocijom knjige **Tomislava Markovića** „Trgovci mrtvim dušama“, u izdanju Crnogorskoga PEN centra.

Drugoga dana Foruma, 12. novembra, u fokusu će biti hibridne prijetnje i djelovanje stranih aktera na Balkanu dvadeset godina nakon obnove crnogorske nezavisnosti, ljudska prava I očuvanje mira u dobu „trampizma“, pitanje stvarnoga dometa demokratije na Zapadnome Balkanu i stanje slobode medija u Crnoj Gori. O ovim temama govoriće, između ostalih, **Agon Maliqi** iz Atlantskog saveza Albanije, **Roman Jakič**, nekadašnji ministar odbrane Slovenije, **Branislav Radulović**, predśednik Udruženja pravnika Crne Gore, kao i predstavnici akademske zajednice, medija i civilnog sektora iz Crne Gore i regiona.

U okviru drugoga dana biće organizovan i Cetinjski forum – Ekonomski specijal, na kojem će se, kroz panel „Euro model: investicija u građane ili populizam bez pokrića?“, razmatrati ekonomski aspekti i društvene posljedice ovog modela. U diskusiji će učestvovati profesorica Ekonomskoga fakulteta Univerziteta Crne Gore **Maja Baćović**, direktor Fidelity Consultinga **Miloš Vuković**, izvršni direktor kompanije Inteligencija MNE **Mirza Mulešković** i vlasnik i osnivač BI Consultinga **Ratko Nikolić**.

Poseban značaj ovogodišnjega izdanja Foruma ogleda se u povezivanju međunarodnih I regionalnih perspektiva i otvaranju prostora za dijalog o pitanjima koja prevazilaze državne granice, a neposredno oblikuju demokratske procese, bezbjednost i budućnost društava. Kroz susret predstavnika političke i akademske zajednice, medija i civilnog sektora, **FORCE26** nastavlja da razvija Cetinje kao mjesto međunarodnog dijaloga i razmjene ideja o najvažnijim izazovima savremenoga svijeta.

Peti Cetinjski forum FORCE26 organizuju Fakultet za crnogorski jezik i književnost, Crnogorski PEN centar i WestBalkanNet, u sklopu partnerstva s Prijestonicom Cetinje, Fakultetom političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Regionalnom akademijom za razvoj demokratije iz Novog Sada i Centrom za kulturu Prijestonice Cetinje. Medijski pokrovitelji Foruma su RTV Cetinje, Antena M i Televizija E.

Forum će biti održan 11. i 12. novembra 2026. godine u Vladinom domu na Cetinju, a uvodni plenum biće upriličen 10. novembra.